

Onderzoek aan houting en snoekbaars in Nederlandse wateren

Door Peter G.M. van der Heijden (Wageningen International)

De afgelopen maand brachten IMARES en Sportvisserij Nederland elk een persbericht uit waarin werd bericht over onderzoek aan Nederlandse vissoorten dat ook voor vistelers gevolgen kan hebben. Eerst de houting.

Deze vissoort, door de biologen ook *Coregonus oxyrhynchus* genoemd, is een zalmachtige maar lijkt meer op een flinke

haring met een wipneus. Hij kan 50 cm lang worden en kwam vroeger algemeen in onze rivieren en de Noordzee voor. Maar

Houting op meetlat. Foto: J. de Leeuw, IMARES

*Houting met typische
blauwe wipneus.
Fotos: J. de Leeuw,
IMARES*

Onderzoekers van IMARES opereren een houting om het zendertje in te brengen. Foto: J. de Leeuw, IMARES.

toen kwam de vooruitgang in de vorm van kanalisatie, watervervuiling en dammen, en dat deed deze soort de das om. Rond 1930 was het exit houting (en exit fint, exit elft, exit zalm, etc.). Alleen in een Deens riviertje wist een kleine groep houtingen dapper stand te houden en overleefde de kwalijke gevolgen van de moderne tijd. Maar toen kwamen de jaren '70, '80 en '90 met hun wetten, regels, waterzuiveringsinstallaties en vistrappen en de rivieren zijn nu weer een heel stuk schoner. Zo schoon dat onze oosterburen vanaf 1992 weer houtingetjes (uit dat Deense riviertje) in enkele zijrivieren van de Rijn zijn gaan leggen in de hoop dat de soort (net als met de zalm gebeurde) weer de rivier en de Noordzee gaat bevolken. De jonge houting trekt stroomafwaarts en is te vinden in de benedenloop van Rijn en in het IJsselmeer. Maar zijn dit uitgegroeide uitgezette houtingen, of zijn dit nakomelingen van de vissen die jaren geleden al zijn uitgezet? Recent onderzoek van de Universiteit van Keulen heeft hier antwoord opgegeven. Alle in 2006 uitgezette houtinkjes werden met een kleurstof gemerkt. Van de houtingen die later in het IJsselmeer werden gevangen en die ook van de 2006 jaarklasse waren had maar 4% de kleurstof. De rest (96%) was dus het resultaat van natuurlijke paai elders. Besloten werd het uitzetten te stoppen want de soort lijkt zich nu zonder menselijke steun prima te handhaven.

Om te achterhalen waar de houting paait werden een kleine honderd houtingen, gevangen op het IJsselmeer, door IMARES onderzoekers van een zendertje voorzien. Hiermee konden ze opgemerkt worden als ze langs de plaatsen kwamen waar eerder ontvangers (detectie-kabels) in het water zijn gelegd om de trek van zalm en zeeforel te volgen. Twintig houtingen trokken bij Kampen de IJssel op, 5 hiervan gingen de grens over en zwommen Duitsland binnen en één trok het riviertje de Lippe op waar

eerder de eitjes waren uitgezet. Het grootste deel paait dus niet in de Duitse zijriviertjes van de Rijn, maar waar ze het wel doen is nog onbekend. Maakt niet uit, daar komen ze vast nog wel eens achter, belangrijkste is nu dat de vis weer terug is!

De Houting valt in Nederland onder de Flora & Faunawet, de wet die bedreigde planten- en diersoorten beschermt. Gevangen exemplaren moeten direct worden teruggezet als ze nog leven. Dat maakt de soort voor viskwekers tot "untouchable", net als de Europese meerval bijvoorbeeld. Maar het is misschien interessant te weten dat een verwante soort, de grote marene, in Finland, Rusland en enkele Oost Europese landen wordt gekweekt. Die ervaring zou voor de toekomstige kweek van houting nuttig kunnen zijn. Want wie weet is de soort over enkele jaren zo algemeen dat ze van de Flora & Faunawet naar de Visserijwet verhuist, en dan dus wel gevangen en verhandeld mag worden. Dan ontstaat er wellicht een markt, en vraag, en is er weer een "window of opportunity" waardoor een handige viskweker naar binnen kan... Maar nu bent u nog in overtreding als u een houting houdt.

Snoekbaars

Sportvisserij Nederland liet in een persbericht weten dat ze het onderzoeksbureau VisAdvies heeft ingeschakeld om de trekroutes van snoekbaars op de grote rivieren beter te leren kennen. Daarvoor worden sportvissers op 10 en 24 juni uitgenodigd om in het Haringvliet en Oude Maas samen minstens 150 snoekbaarzen te gaan vangen. De gevangen vissen zullen van een zendertje worden voorzien waarmee ze geregistreerd worden als ze over één van de 32 detectiekabels zwemmen die in de grote rivieren liggen. De overige snoekbaarzen krijgen alleen een merkje, en vissers die later een vis met merkje vangen worden gevraagd het op te sturen naar Sportvisserij

Nederland of VisAdvies, samen met gegevens over datum en plaats van vangst. Op deze manier hoopt men meer over de trek van snoekbaars te weten te komen.

Mocht U dus de komende maanden uw tanden op iets hards in een stukje snoekbaars stukbijten dan weet U zeker dat het geen gekweekte vis was, want daarin worden

naar mijn weten nog geen zenders gestopt. Een tand of stukje kies minder: een klein offer voor de wetenschap, zo moet U maar denken.

Bronnen:

- Persbericht IMARES dd 14 mei 2007
- Persbericht Sportvisserij Nederland dd 6 juni 2007

advertentie

TE KOOP IN NOORD-FRANKRIJK:

50 km Nancy, 250 km Parijs, 3 km van snelweg.
Gunstig gelegen in mooie, groene, heuvelachtige, bosrijke
en dunbevolkte streek

Kwekerij van forellen en zalmachtigen

Funderingen oude watermolen met 1.60 hoogteverschil.
Recente kwekerij (11 jaar) enkel gebaseerd op doorstroomprincipe
(pomp-beluchtungs- en alarmsystemen zijn overbodig).
Vergunning voor 50 ton productie/jaar. Ideale kweekcondities door grote
hoeveelheid zuiver bronwater (bronnen op 500 m, temp. 9-12°C,
350-1200 l/sec). Mogelijkheden voor biologische visteelt.
Naast productie van regenboogforel ook bronforel, goudforel,
kruising bronforel x beekridder, vlagzalm en kwabaal.

Voor nadere informatie in NL:
+33 (0)6 14 02 02 39 of +33 (0)3 29 89 86 17
E-mail: deklerk.fabienne@club-internet.fr
J. de Klerk, 2 Les Tillots, F-55190 VOID-VACON